

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ

ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ

(повна назва кафедри)

Код РПНД 72078

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій Слободян
Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЛІНГВОФІЛОСОФІЯ
PHILOSOPHY OF LINGUISTICS

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський) _____

тип дисципліни _____ обов'язкова _____

мова викладання _____ українська _____

Миколаїв – 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» скерована на підготовку фахівців галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, освітньої програми «Середня освіта (Українська мова і література)».

« 6 » травня 2025 р. 18 с.

Розробник: Рускуліс Лілія Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, в. о. завідувача кафедри української мови, літератури та методики навчання

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант

Лілія Рускуліс

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» розглянуто на засіданні кафедри української мови, літератури та методики навчання
Протокол № 5 від « 6 » травня 2025 р.

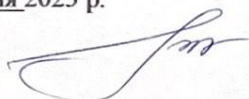
В. о. завідувача кафедри

Лілія Рускуліс

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» розглянуто Навчально-методичною комісією філологічного факультету
Протокол № 5 від « 13 » травня 2025 р.

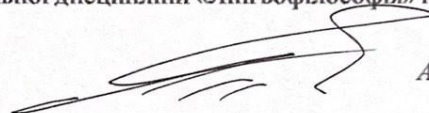
Голова

Лілія Рускуліс

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій Лабарткава

Робочу програму навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 5 від « 21 » травня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій Слободян

© НУК, 2025

© Рускуліс Л. В., 2025

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	6
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування</i>	10
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	11
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	14
<i>9. Засоби навчання</i>	15
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	16

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Лінгвофілософія» розглянуто мову як об'єкт філософських досліджень; мову, модуси її існування; сутність лінгвофілософії; лінгвофілософію та інші напрями дослідження мови, що спираються на філософію; досліджено гумбольдтіанство як вияв антропоцентричного підходу до мови; лінгвофілософську концепцію Вільгельма фон Гумбольдта (вчення про творчий характер мови; зовнішню та внутрішню форми мови); з'ясовано особливості неогумбольдтіанства як напрямку в лінгвофілософії, його загальну характеристику й особливості розвитку в США та в Європі; схарактеризовано місце структуралізму в лінгвофілософії, передумови виникнення його та спільні ознаки лінгвістичного структуралізму; особливості лінгвофілософської концепції Ф. де Сосюра та вплив її на зародження структуралізму; вивчено принципові засади розвитку шкіл лінгвістичного структуралізму; розкрито засади лінгвофілософської концепції Н. Хомського (сутність ідеї вроджених структур); базові принципи породжувальної граматики відповідно до концепції Н. Хомського; досліджено виникнення лінгвофілософії як науки, основні принципи неокантіанства; теоретичні засади філософської концепції Е. Касірера; вивчено логіко-семантичну програму аналізу мови; тенденції розвитку лінгвофілософських ідей у межах аналітичної філософії другої половини ХХ століття, семантичні й прагматичні концепції мови; проаналізовано герменевтичний підхід до мови (М. Гайдеггер, Г.-Г. Гадамер, Е. Гуссерль, М. Мерло-Понті); обґрунтовано сутність й основні поняття комунікативної філософії мови та виникнення теоантрокосмічної концепції мови; досліджено особливості лінгвофілософської думки в Україні.

Ключові слова: лінгвофілософія, мова, гумбольдтіанство, неогумбольдтіанство, структуралізм, неокантіанство, генеративна лінгвістика, логіко-семантична програма аналізу мови, семантичні й прагматичні концепції мови, герменевтика, комунікативна та теоантрокосмічна концепції мови.

Abstract

In the process of studying the discipline "Linguophilosophy" a language as an object of philosophical research, a language, modes of its existence; the essence of linguophilosophy, linguophilosophy and other areas of language research based on philosophy are considered. Humboldtianism as a manifestation of anthropocentric approach to a language, the linguo-philosophical concept of Wilhelm von Humboldt (the doctrine of the creative nature of any language; the external and internal forms of a language) are studied. The features of neo-Humboldtianism as a direction in linguistic philosophy, its general characteristics and peculiarities of development in the USA and in Europe are clarified. The place of structuralism in linguophilosophy, the preconditions of its origin and common features of linguistic structuralism, the features of F. de Saussure's linguistic-philosophical conception and its influence on the emergence of structuralism are characterized. The main principles of the development of the linguistic structuralism schools are given. The principles of N. Chomsky's linguophilosophical concept (the essence of the idea of innate structures), basic principles of generative grammar in accordance with N. Chomsky's concept are revealed. The origin of linguophilosophy as a science, the basic principles of neo-Kantianism are highlighted. The theoretical foundations of E. Cassirer's philosophical concept are investigated. The logical-semantic program of the language analysis, the trends in the development of linguistic and philosophical ideas within the analytical philosophy of the second half of the XX century, the semantic and pragmatic concepts of language are examined. The hermeneutic approach to language (M. Heidegger, G.-G. Gadamer, E. Husserl, M. Merleau-Ponty) is analyzed. The essence and basic concepts of communicative philosophy of language and the emergence of the theanthropic concept of language are substantiated. The features of linguistic and philosophical thought in Ukraine are outlined.

Key words: linguophilosophy, language, Humboldtianism, neohumboldtianism, structuralism, neo-Kantianism, generative linguistics, logical-semantic program of language analysis, semantic and pragmatic concepts of language, hermeneutics, communicative and theanthropic concept of language.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань А Освіта	<i>Вибіркова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність А4 Середня освіта, Освітня програма «Середня освіта (Українська мова і література)».	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Лекцій	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3;		15 год.	3 год.
самостійної роботи студента – 5		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
	0 год.	0 год.	
	Освітній рівень: другий (магістерський)	Самостійна робота	
		75 год.	111 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: екзамен	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Лінгвофілософія» полягає у формуванні низки компетентностей:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 2. Здатність використовувати інновації в професійній діяльності.

ФК 8. Здатність формувати культуру академічної доброчесності й дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є «Сучасна українська літературна мова (в т. ч. Українська діалектологія, Історія української мови)», «Вступ до мовознавства»; «Штучний інтелект та межі академічної доброчесності», що є міждисциплінарним.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування й розвиток у студентів таких програмних результатів навчання:

ПРН 1. Орієнтується в різних лінгвістичних напрямках і школах (літературних напрямках і течіях), критично осмислює історичні надбання та новітні досягнення мовознавчої (літературознавчої) науки, демонструє власну інтерпретацію літературних (мовних) явищ.

ПРН 4. Уміє застосовувати різні мовознавчі, літературознавчі методи дослідження та системного аналізу літературних текстів, визначати їхні композиційні, жанрові та стилістичні особливості.

ПРН 5. Уміє застосовувати поглиблені знання з теорії української мови (літератури) для вирішення професійних завдань, вільно користується спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Лінгвофілософія як тенденція гуманітарних пошуків XXI століття

Змістовий модуль 1. Лінгвофілософія як наука та навчальна дисципліна.

Тема 1. Мова, модуси її існування і функція.

1. Мова як об'єкт філософських досліджень.
2. Сутність лінгвофілософії.
3. Представлення сутності мови у науково-зорієнтованій філософії мови.
4. Лінгвофілософія та інші напрями дослідження мови, що спираються на філософію.

Література [1], стор. 7–33; [3], стор. 6–13; [21], стор. 7–36; [23], стор. 39–44; [34], стор. 3–19; [44], стор. 81–86.

Змістовий модуль 2. Лінгвофілософія як наука та навчальна дисципліна.

Тема 1. Лінгвофілософська концепція Вільгельма фон Гумбольдта.

1. Філософські та загальнонаукові концепції.
2. Вчення про творчий характер мови.
3. Вчення про зовнішню та внутрішню форми мови.
4. Неогумбольдтіанство як напрям у лінгвофілософії.

5. Загальна характеристика неогумбольдтіанства. Неогумбольдтіанство у США. Філософські основи теорії мовної відносності.
6. Неогумбольдтіанство в Європі. Лінгвофілософська концепція Й. Л. Вайсгербера.

Література [1], стор. 34–54; [2], стор. 51–65; [3], стор. 14–24; [13]; [17], стор. 6–21; [30], стор. 378–383; [45], стор. 184–188.

Тема 2. Передумови виникнення і спільні ознаки лінгвістичного структуралізму. 1.

1. Лінгвофілософська концепція Ф. де Соссюра та її вплив на зародження структуралізму.
2. Найвідоміші школи лінгвістичного структуралізму.
3. Постструктуралізм і постмодернізм у філософії мови.

Література [1], стор. 55–79; [2], стор. 128–156; [3], стор. 25–35; [39], стор. 5–25; [39], стор. 23–42.

Тема 3. Основні засади лінгвофілософської концепції Н. Хомського.

1. Сутність ідеї вроджений структур.
2. Породжувальна граматики.

Література [1], стор. 80–86; [2], стор. 180–186; [3], стор. 36–42; [4], стор. 188–251; [27]; [33]; [36].

Змістовий модуль 3. Філософський підхід до мови.

Тема 1. Виникнення лінгвофілософії як науки.

1. Перші лінгвофілософські школи. Лінгвофілософські ідеї Давнього Сходу (Давній Єгипет, Юдея, Індія). Лінгвофілософські ідеї у Давній Греції (Платон, Аристотель).
2. Аспекти філософії мови у стоїків.
3. Лінгвофілософські ідеї в епоху Середньовіччя.
4. Лінгвофілософські проблеми у середньовічних дискусіях реалістів і номіналістів.
5. Емпіризм та раціоналізм у філософії мови XVII- XVIII ст.
6. Лінгвофілософська граматики Пор-Рояля.

Література [1], стор. 87–105; [2], стор. 15–51; [3], стор. 43–49; [5]; [20]; [42]; [47].

Тема 2. Неокантіанство і філософія мови.

1. Основні принципи неокантіанства.
2. Теоретичні засади філософської концепції Е. Касіра.
3. Мова в системі пізнання.
4. Логіко-семантична програма аналізу мови.
5. Зародження аналітичної філософії мови.
6. Основи філософії логічного аналізу мови. Логічний позитивізм. Проблеми філософії лінгвістичного аналізу.
7. Вчення про мовні ігри і контекстний характер значення.
8. Тенденції розвитку лінгвофілософських ідей у межах аналітичної філософії другої половини XX століття.
9. Семантичні концепції мови. Загальна характеристика прагматичних концепції мови.
10. Теантропокосмічна теорія мови. Виникнення теантропокосмічної концепції мови. Загальна характеристика мови у теантропологізмі. Лінгвофілософська концепція О. Лосева. Синенергетична сутність мови в концепції П. Флоренського. Енергетична концепція сутності мови К. Кастанеди. Сучасні аспекти теантропокосмічної теорії мови.

Література [1], стор. 106–111; 152–167; [3], стор. 50–56; 87–92; [10]; [14]; [15], стор. 60–65; [24], стор. С. 457–477; [26], стор. 70–81; [29]; [46]; [48], стор. 270–272.

Тема 3. Герменевтична концепція мови.

1. Герменевтична концепція мови М. Гайдеггера.
2. Філософія мови Г.-Г. Гадамера.
3. Комунікативна (дискурсивна) філософія і мова. Сутність і основні поняття комунікативної філософії мови. Теоретичні аспекти концепції ідеальної комунікації, пов'язані з мовою.

Література [1], стор. 134–151; [2], стор. 195–194; [3], стор. 78–87; [4], стор. 550–639; 6; [7], стор. 112–117; [9]; [11], стор. 65–70; [12], стор. 33–36; [16]; [22].

Змістовий модуль 4. Розвиток лінгвофілософії в Україні.

Тема 1. Лінгвофілософські тенденції в Україні.

1. Особливості лінгвофілософської думки східних слов'ян.
2. Розвиток лінгвофілософської думки в Україні в X – середині XVI століття.
3. Лінгвофілософська концепція О. Потебні. Природа мови в концепції О. Потебні. Процес породження мовлення за О. Потебнею.
4. Тенденції розвитку сучасної філософії мови.

Література [1], стор. 175–213; [2], стор. 79–87; [3], стор. 93–101; [8], стор. 17–25; [18], стор. 445–449; [25], стор. . 27–31; [28], стор. 23–38; [31]; [32]; [40], стор. 30–43; [41], стор. 250–256.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі і				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Лінгвофілософія як тенденція гуманітарних пошуків XXI століття										
Змістовий модуль 1. Лінгвофілософія як наука та навчальна дисципліна										
Тема 1. Мова, модуси її існування і функція.	15	2	4	–	9	15	2	–	–	13
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	15	2	4	–	9	15	–	–	–	13
Усього годин	15	2	4	–	9	15	2	–	–	13
Змістовий модуль 2. Лінгвофілософія як наука та навчальна дисципліна										
Тема 1. Лінгвофілософська концепція Вільгельма фон Гумбольдта.	15	2	4	–	9	15	–	2	–	13
Тема 2. Передумови виникнення і спільні ознаки лінгвістичного структуралізму.	15	2	4	–	9	15	–	–	–	15
Тема 3. Основні засади лінгвофілософської концепції Н. Хомського.	15	2	4	–	9	15	–	–	–	15
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	6	12	–	27	45	–	2	–	43
Усього годин	45	6	12	–	27	45	–	2	–	43
Змістовий модуль 3. Філософський підхід до мови.										
Тема 1. Виникнення лінгвофілософії як науки.	15	2	4	–	9	15	–	2	–	13
Тема 2. Неокантіанство і філософія мови.	15	2	4	–	9	15	–	–	–	15
Тема 3. Герменевтична концепція мови.	15	2	4	–	9	15	–	–	–	15
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	45	6	12	–	27	45	–	2	–	43
Усього годин	45	6	12	–	27	45	–	2	–	43
Змістовий модуль 4. Розвиток лінгвофілософії в Україні										
Тема 1. Лінгвофілософські тенденції в Україні.	15	1	2	–	12	15	1	2	–	12
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	15	1	2	–	12	15	–	–	–	12
Усього годин	15	1	2	–	12	15	1	2	–	12
Разом за курсом	120	15	30	0	75	120	3	6	0	111

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Мова, модуси її існування і функція.	4	0
2	Лінгвофілософська концепція Вільгельма фон Гумбольдта.	4	2
3	Передумови виникнення і спільні ознаки лінгвістичного структуралізму.	4	0
4	Основні засади лінгвофілософської концепції Н. Хомського.	4	0
5	Виникнення лінгвофілософії як науки.	4	2
6	Неокантіанство і філософія мови.	4	0
7	Герменевтична концепція мови.	4	0
8	Лінгвофілософські тенденції в Україні.	2	2
<i>Разом</i>		30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – *2 год. / 1 заняття*;
- виконання самостійної роботи – *2–4 год. / 1 самостійна робота*;
- підготовка до тестового контролю – *2–4 год. / 1 тест*;
- підготовка до підсумкового контролю – *10 год. / 1 захід*
- підготовка до колоквиуму з письмовою роботою (дослідженням) – *10 год. / 1 захід*

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	30	6
2	Виконання самостійних робіт	15	35
3	Підготовка до тестового контролю	10	20
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	25
5	Підготовка до колоквиуму з письмовою роботою (дослідженням)	10	25
<i>Разом</i>		75	111

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - проблемний виклад;
 - бесіда;
 - пояснення;
 - конструювання понять і правил;
 - навчальна робота під керівництвом викладача
 - дискусія;

- наочні;
 - відеометод;
- 2) на практичних заняттях:
- проблемний;
 - бесіда;
 - конструювання понять і правил;
 - спостереження;
 - лінгвістичної інтуїції;
 - спостереження над мовою;
 - робота з навчально- й науково-інформаційними джерелами.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- самостійні роботи;
- проєкт;
- контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, реферування додаткової літератури, підготовка виступів, повідомлень; розроблення інформаційно-комунікаційного супроводу) (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (в тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і самостійних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.

0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 16 балів (8 відповідей по 2 бали).</i>

Тестові роботи	Критерії оцінювання
5	Студент надав 10 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 100 %.
4,5	Студент надав 9 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 90 %.
4	Студент надав 8 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 80 %.
3,5	Студент надав 7 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 70 %.
3	Студент надав 6 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 60 %.
2,5	Студент надав 5 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 50 %.
2	Студент надав 4 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 40 %.
1,5	Студент надав 3 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 30 %.
1	Студент надав 2 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 20 %.
0,5	Студент надав 1 правильну відповідь на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 10 %.
0	Студент не надав жодної правильної відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 0 %.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів (4 роботи по 5 балів).</i>

Самостійна робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установленій термін, презентує аналітику різних наукових джерел, здійснює коректні й доцільні цитування; створює й репрезентує візуальний супровід для навчання української мови і літератури; демонструє вміння добирати візуальний супровід для електронного підручника.
4	Студент правильно виконує завдання в установленій термін, презентує аналітику різних наукових джерел, здійснює коректні й доцільні цитування; у процесі створення й репрезентації візуального супроводу для навчання української мови і літератури й демонстрації вмінь добирати візуальний супровід для електронного підручника допускає незначні помилки.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування й недоречні ілюстрації; створення й репрезентація візуального супроводу для навчання української мови і літератури й демонстрація вмінь добирати візуальний супровід для електронного підручника на задовільному рівні.

2	Студент виконує роботу з порушенням встановленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування; створення й репрезентація візуального супроводу для навчання української мови і літератури й демонстрація вмінь добирати візуальний супровід для електронного підручника на низькому рівні.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за ці компоненти програми 20 балів (4 роботи по 5 балів).</i>

Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	Критерії оцінювання
15	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні та аргументовані висновки, вказує на перспективи їхнього застосування рішення в подальшій практичній діяльності, а також правильно із мовного й технічного поглядів оформлює думки у вигляді письмової роботи.
14–11	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
10–7	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі під час організації експерименту, проте правильно здійснює обробку його результатів, робить висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
6–2	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі та допускається грубих помилок під час організації експерименту, помилково оброблює його результати, робить висновки без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень. Допускається незначна кількість мовних і технічних огріхів під час оформлення тексту письмової роботи.
1	Студент проводить аналітичний огляд літератури, експеримент та здійснює обробку його результатів із подальшим оформленням у вигляді письмової роботи з допомоги викладача
0	Студент не підготував дослідження або надав на перевірку викладачеві роботу не власного авторства.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 15–13 ЗФН 39–34	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно створює певний вид візуального супроводу мовно-літературних дисциплін. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 12–10 ЗФН 33–19	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно створює певний вид візуального супроводу мовно-літературних дисциплін, проте допускається певних неточностей. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 9–7 ЗФН 18–13	Робота виконана з огріхами створення певного виду візуального супроводу мовно-літературних дисциплін, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6–4 ЗФН 12–7	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в створенні певного виду візуального супроводу мовно-літературних дисциплін (III рівень складності). Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 6–1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Роботу не виконано.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (для ДФН) / 39 балів (для ЗФН)</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	3x2 бали = 6 балів
Самостійна робота	4x5 бали = 20 бали	4x5 бали = 20 бали
Тести	4x5 балів = 20 балів	4x5 балів = 20 балів
Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	1x15 балів = 15 балів	1x15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x15 балів = 15 балів	1x39 балів = 39 балів
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4		

		Самостійна робота	5	Самостійна робота	5
	ПМК	Тест	5	Тест	5
ЗМ 2	T1	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4	Відповідь на практичному занятті	2
	T2	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4		
	T3	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4		
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	5
	ПМК	Тест	5	Тест	5
ЗМ 3	T1	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4	Відповідь на практичному занятті	2
	T2	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4		
	T3	Відповідь на практичному занятті (2x2)	4		
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	5
	ПМК	Тест	5	Тест	5
ЗМ 4	T1	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
		Самостійна робота	5	Самостійна робота	5
	ПМК	Тест	5	Тест	5
		Колоквіум із письмовою роботою	15	Колоквіум із письмовою роботою	15
Контрольна робота		15	Контрольна робота	39	
Підсумковий контроль	Залік		Залік		
Сума		100		100	

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять є графічні засоби, а саме друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, рисунків; мультимедійні засоби (комп'ютерні презентації); відеоматеріали (методика створення й застосування візуального супроводу на/для уроків української мови і літератури).

На практичних заняттях прислужиться бібліотечних фонд Університету та електронні репозитарії світу, а також різноманітний методичний матеріал.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бацевич Ф. С. Філософія мови: Історія лінгвофілософських учень: підруч. К.: ВЦ «Академія», 2008. 240 с.
2. Кириченко Г. С., Кириченко С. В., Супрун А. П. Нариси загального мовознавства: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.: у 2 ч. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
3. Рускуліс Л. Лінгвофілософія: навч.-методю посіб. Миколаїв: СПД Румянцева, 2024. 102 с.
4. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підруч. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с.

Допоміжна література

5. Балабан О. О. Історія вивчення семантичних універсалій у лінгвістиці. URL: <file:///C:/Users/Dron/Downloads/1-Article%20Text-1-2-10-20171124.pdf>.
6. Бальжик І. А. Герменевтика та екзегеза: єдність та відмінність. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d156d259-f1f2-481f-8045-819c0273f935/content>.
7. Баумейстер А. Гадамер як міфотворець: міф Гайдегера. *Філософська думка*. 2016. № 1. С. 112–117.
8. Бова В. Три мови Григорія Сковороди. *Вісник Львівського університету*. 2022. Вип. 42. С. 17–25.
9. Болтівець С.І. Моріс Мерло-Понті. Енциклопедія Сучасної України. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. URL: <https://esu.com.ua/article-66621>.
10. Вавринюк Т. І. Проблема співвідношення мови і буття у філософії Людвіга Вітгенштейна. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268531738.pdf>
11. Висоцька О. Науковий дискурс у сучасних лінгвістичних дослідженнях. *«Молодий вчений»*. 2018. № 8 (60). С. 65–70.
12. Витрикуш Т. П. Трансцендентальна прагматика як дискурсивна етика (К.-О. Апель, Ю. Габермас). *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2015. Вип. 7. С. 33–36.
13. Гавришак І. І., Проців О. Я. Лінгвофілософська система Вільгельма фон Гумбольдта: історико-біографічний аспект. URL: <https://doi.org/10.11603/me.2414-5998.2019.4.10871>.
14. Гаєвська С. Р. Людина в парадигмі «символічних форм» Е. Кассіра. URL: <https://philosophy-ejournal.cdu.edu.ua>
15. Гарат І. В. Ісихазм у контексті розвитку богословської думки. *Християнська сакральна традиція: віра, духовність, мистецтво*: матер. VIII Міжн. конф. Львів: Львівська православна богословська академія, 2015. С. 60–65.
16. Герасімова О. Дискурс як соціолінгвальне явище. URL: <https://tsj.journal.kspu.edu/index.php/tsj/article/view/477/468>.
17. Глухоман І. В. Філософські засади та філософське значення лінгвістичної концепції В. фон Гумбольдта. *Вісник Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка*. Серія Філософія. Політологія. К.: Київський ун-т, 2006. Т. 80. С. 56–59.
18. Грицик Л. В. Психологічна школа Потебні і розвиток порівняльного літературознавства в Україні: Д. Овсянико-Куликовський. *Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Карамзіна*. Харків: ХНУ ім. В. Н. Карамзіна, 2000. № 491. С. 445–449.
19. Гудзь Н. Генезис поняття «дискурс» у сучасній лінгвістиці. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/7168/1/12gnogpd.pdf>.
20. Джафаров Г. Г. Філософія спадкування: Граматика Пор-Рояля та Паніні.

- URL: https://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/2_2023/part_1/26.pdf.
21. Дротянко Л. Філософські проблеми мовознавства: навч. посіб. Вид. 2-е, доповнене і перероблене. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2002. С. 7–36.
 22. Дубініна В. Герменевтика Х.-Г. Гадамера як філософія мови. URL: <https://media.neliti.com/media/publications>.
 23. Жаборюк О. А. До питання про філософські аспекти мовознавства. *Мовознавство*. 2006. № 1. С. 39–44.
 24. Жак Дерріда. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук. *Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / за ред. Марії Зубрицької. 2-е вид., доп. Львів: Літопис, 1996. С. 457–477. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/
 25. Івасишина Т. А. Теоантропологічна концепція в лінгвістиці від О. Потебні до сучасності. *Мовні і концептуальні картини світу*: зб. наук. праць. К.: КНУ ім. Т. Шевченка, 2011. Вип. 33. С. 27–31.
 26. Ігнат'єв В. Ісихазм: суперечність наративів у релігійно-філософському дискурсі. *Філософські обрії*. 2014. № 32. С. 70–81.
 27. Калько М. Універсалізм Н. Хомського у межах когнітивної парадигми світової лінгвістики. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/1781/1594>
 28. Карпенко Ю. О. Потебня – зачинатель українського народознавства. *Філософська і соціологічна думка*. 1995. № 1-2. С. 23–38.
 29. Кралюк П. Ісихазм та його поширення на українських землях. URL: https://risu.ua/isihazm-ta-yogo-poshi-rennya-na-ukrajinskih-zemlyah_n83519
 30. Кришко А. Рецепція ідейної спадщини Вільгельма Гумбольдта вітчизняними науковцями у контексті проблем розвитку української мови і мовної освіти ХІХ – початку ХХ століття: історіографія питання. *Педагогічний дискурс*: зб. наук. праць. Хмельницький: ХГПА, 2013. Вип. 15. С. 378–383.
 31. Левчук-Керечук Н. О. О. Потебня і філософія мови. *Значення О. О. Потебні (1835–1891) як предтечі лінгвістичної думки ХХ століття* URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/naukma/Filos/1996_1/13_levchuk-kerechuk_n.pdf.
 32. Лискова А. Наукова спадщина академіка Д. М. Овсянко-Куликовського (1853–1920) URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/09ce25eb-b0df-44ee-8884-1d88ffb49aaf/content>.
 33. Мельник Ю. Концепція глибинних структур та породження смислу речення в генеративній граматиці. URL: file:///C:/Users/Dron/Downloads/Nvchnugf_2012_595-596_16.pdf
 34. Мельничук О. С. Мова як суспільне явище і як предмет сучасного мовознавства. *Мовознавство*. 1997. № 2–3. С. 3–19.
 35. Міщенко А. Л. Теорія мовленнєвих актів та інструктивні тексти. URL: <https://lingvj.oa.edu.ua/articles/2012/n23/34.pdf>.
 36. Основні аспекти й напрямки генеративної лінгвістики URL: <https://studfiles.net/preview/3577794/page:2/> 5.
 37. Павлович А. Прагматика і теорія мовленнєвого акту. URL: http://www.rusnauka.com/34_VPEK_2012/Philologia/7.
 38. Перебийніс В. С. Напрямки і школи в сучасній структурній лінгвістиці. *Проблеми та методи структурної лінгвістики*. К, 1969. Вип. 2. С. 5–25.
 39. Перебийніс В. С. Теоретичні та прикладні проблеми структурної лінгвістики. *Мовознавство*. 1981. № 4. С. 23–42.
 40. Петров В. До характеристики філософського світогляду Сковороди. *Записки історично-філологічного відділу*. Кн. ХІІІ-ХІV. К., 1927. С. 30–43.
 41. Підгорбунський М. А. Південнослов'янська культура та її вплив на формування богослужбових збірників української Православної церкви. *Вісник Національної*

- академії керівних кадрів культури і мистецтв: наук. журнал. 2021. № 2. С. 250–256.
42. Попов В. Ю. Діалектика тотожності у діалогах Платона. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/29610/15-Popov.pdf?sequence=1>.
 43. Проскурін І. Лінгвофілософія Григорія Сковороди. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2018. Вип. 7. С. 39–44.
 44. Проскурін І., Маторіна Н. Лінгвофілософія. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. 2018. Вип. 6. С. 81–86.
 45. Рускуліс Л. В. Лінгвофілософські погляди Вільгельма фон Гумбольдта у системі теоретико-методичної підготовки вчителя української мови. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені Н. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики*: зб. наук. пр. Вип. 20 (30). К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. 2013. С. 184–188.
 46. Салій А. В. Містика у поглядах Павла Флоренського. URL: <https://repository.pdmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/61d04f29-22f9-42b5-b7b8-9aa07d21d082/content>.
 47. Салогубова О. Є. Проблема мовної реальності в філософській думці Давньої Греції. URL: https://old-zdia.znu.edu.ua/gazeta/VISNIK_36_12.pdf.
 48. Сардак О. В. Людвіг Вітгенштейн і його «мовні ігри». *Вісник Житомирського державного університету*. 2013. Вип. 5 (71). Філологічні науки. С. 270–272.

Інформаційні джерела

1. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підруч. Полтава: Довкілля-К, 2008. 712 с. URL: <https://archive.org/details/selivanova2008/page/25/mode/2up>.